

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 6 oktober 2004
KOM(2004) 656 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH
EUROPAPARLAMENTET**

**Rekommendation från Europeiska kommissionen när det gäller Turkiets framsteg på
vägen mot anslutning**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Rekommendation från Europeiska kommissionen när det gäller Turkiets framsteg på vägen mot anslutning

1. INLEDNING

Förbindelserna mellan EU och Turkiet har gamla anor. År 1963 ingick Turkiet och EEG ett associeringsavtal där ett medlemskap ställdes i utsikt. År 1995 upprättades en tullunion, och i december 1999 beslutade Europeiska rådet i Helsingfors att Turkiet är ett kandidatland för anslutning till EU. Vid sitt möte i Köpenhamn i december 2002 fastslog Europeiska rådet följande: "Om Europeiska rådet i december 2004, på grundval av en rapport och en rekommendation från kommissionen, beslutar att Turkiet uppfyller de politiska Köpenhamnskriterierna kommer Europeiska unionen att utan dröjsmål inleda anslutningsförhandlingar med Turkiet." Dessa slutsatser bekräftades av Europeiska rådet i Bryssel i juni 2004.

Under långa perioder i Europas historia har Turkiet varit en viktig faktor i den europeiska politiken. Turkiet är medlem i alla andra viktiga europeiska organisationer och har sedan andra världskriget spelat en viktig roll genom sina bidrag till utformningen av den europeiska politiken.

I överensstämmelse med det uppdrag som kommissionen fick i Köpenhamn 2002 innehåller detta meddelande kommissionens rekommendation och dessutom en bilaga med slutsatserna i den återkommande rapporten om Turkiet. I den återkommande rapporten beskrivs de framsteg i riktning mot anslutning som Turkiet gjort under de senaste tolv månaderna. I rapporten granskas även hur långt Turkiet kommit i uppfyllandet av de politiska och ekonomiska anslutningskriterierna sedan Europeiska rådet fattade sitt beslut i Helsingfors 1999. Rekommendationen och de åtföljande dokumenten kommer att ligga till grund för ett beslut av Europeiska rådet som kommer att vara av allmän politisk vikt för Europeiska unionens framtid.

Kommissionens avdelningar har också utarbetat en bedömning rörande de frågor som uppstår i samband med ett eventuellt turkiskt medlemskap. Resultatet av bedömningen redovisas i detta meddelande.

På denna grundval föreslås en strategi som bygger på tre hörnstenar. Den första utgörs av samarbete för att stärka och understödja reformprocessen i Turkiet, särskilt med avseende på ett fortsatt uppfyllande av de politiska Köpenhamnskriterierna. Detta samarbete kommer att bygga på ett reviderat partnerskap för anslutning, i vilket det fastställs prioriteringar i synnerhet för reformprocessen, och på en förstärkt strategi inför anslutningen. Den andra hörnstenen utgörs av de särskilda villkor som föreslås för genomförandet av anslutningsförhandlingar med Turkiet. En rad preliminära frågeställningar redovisas med tanke på förberedandet av anslutningsförhandlingarna inför ett eventuellt beslut av Europeiska rådet i december om inledande av förhandlingar. Den tredje hörnstenen innebär en väsentlig förstärkning av den politiska och kulturella dialogen, som för samman folken i EU:s medlemsstater och i Turkiet. Turkiets anslutning behöver förberedas grundligt för att

möjliggöra en smidig integration som ytterligare förhöjer de resultat som uppnåtts under femtio år av europeisk integration. Denna process är till sin natur sådan att det inte på förhand är möjligt att avgöra vilket slutresultat den kommer att ge. Oavsett resultatet av förhandlingarna och den därpå följande ratificeringsprocessen måste förbindelserna mellan EU och Turkiet vara sådana att det säkerställs att Turkiet förblir fast förankrat i de europeiska strukturerna.

2. BEDÖMNING AVSEENDE DE POLITISKA KRITERIERNA

Efter årtionden av sporadiska framsteg har Turkiet, i synnerhet sedan valet 2002, i avsevärd grad närmat sig europeiska normer när det gäller lagstiftning och institutioner. De politiska reformerna utgörs huvudsakligen av två större konstitutionella reformer 2001 och 2004 och åtta lagstiftningspaket som antagits av parlamentet mellan februari 2002 och juli 2004. Förhållandet mellan det civila och det militära håller på att utvecklas i riktning mot europeiska normer. Viktiga ändringar har genomförts inom rättsväsendet, däribland avskaffandet av de statliga säkerhetsdomstolarna. En reform av den offentliga förvaltningen pågår. När det gäller mänskliga rättigheter erkänner Turkiet folkrättens och gemenskapsrättens företräde. Turkiet har i stor utsträckning anpassat sin lagstiftning till internationella konventioner och avgöranden, till exempel fullständigt avskaffande av dödsstraffet och frigivande av personer som dömts för att ha uttryckt sina åsikter på fredlig väg. Även om det fortfarande finns vissa praktiska begränsningar, har omfattningen av de grundläggande friheter som de turkiska medborgarna åtnjuter, såsom yttrandefrihet och mötesfrihet, utvidgats avsevärt. Det civila samhället har blivit starkare. Kurdernas kulturella rättigheter har börjar erkännas. Undantagstillståndet är hävt i hela landet. I den sydöstra delen av landet har normaliseringsprocessen inletts, även om situationen fortfarande är svår. Vad slutligen gäller den stärkta politiska dialogen bidrar Turkiet genom sin utrikespolitik på ett positivt sätt till stabilitet i regionen.

Turkiet har gjort påtagliga framsteg i den politiska reformprocessen, särskilt genom de långtgående ändringar av konstitutionen och lagstiftningen som under de senaste åren antagits av parlamentet i överensstämmelse med de prioriteringar som fastställs i partnerskapet för anslutning. Lagen om sammanslutningar, den nya strafflagen och lagen om appellationsdomstolar på mellannivå har dock ännu inte trätt i kraft. Dessutom har fortfarande inget beslut fattats om straffprocesslagen, och lagstiftningen om inrättande av kriminalpolisen och lagen om verkställighet av straff och andra påföljder har ännu inte antagits.

Turkiet gör betydande ansträngningar för att se till dessa reformer genomförs korrekt. Trots detta behöver genomförandet ytterligare befästas och breddas. Detta gäller särskilt med avseende på totalförbudet mot tortyr och misshandel samt stärkandet och genomförandet av de bestämmelser som avser yttrandefrihet, religionsfrihet, kvinnors rättigheter, fackliga rättigheter och minoriteters rättigheter.

Mot bakgrund av de samlade framsteg som gjorts i reformprocessen och under förutsättning att de lagar som nämns ovan antas respektive träder i kraft, anser kommissionen att Turkiet i tillräcklig utsträckning uppfyller de politiska kriterierna och rekommenderar att anslutningsförhandlingar inleds.

Det kommer att behöva bekräftas under en längre tid att reformprocessen är oåterkallelig och att reformerna verkligen genomdrivs, särskilt när det gäller de

grundläggande friheterna. Dessutom är den del av gemenskapens regelverk som de politiska kriterierna hänger samman med stadd i utveckling, i synnerhet till följd av den nya konstitutionen för Europa. Turkiet bör noga följa denna utveckling.

Turkiet har stött, och fortsätter att aktivt stödja, ansträngningarna att lösa Cypernfrågan. Särskilt betydelsefullt är att Turkiet godtog den lösning som FN:s generalsekreterare lade fram i sin fredsplan. Europeiska rådet uppmanade i juni 2004 Turkiet att slutföra förhandlingarna med kommissionen, som förhandlar på gemenskapens och de 25 medlemsstaternas vägnar, om anpassning av Ankaraavtalet med anledning av de nya medlemsstaternas anslutning. Kommissionen emotser ett positivt svar från Turkiet rörande det utkast till protokoll om de nödvändiga anpassningarna som överlämnades i juli 2004. Det bör vidare noteras att eventuella anslutningsförhandlingar kommer att äga rum inom ramen för en regeringskonferens där samtliga EU-medlemsstater deltar.

De fullständiga slutsatserna i den återkommande rapporten, som också tar upp Turkiets framsteg när det gäller de övriga kriterierna för medlemskap, finns i bilagan (*Conclusions of the Regular Report on Turkey*).

3. BEDÖMNING AV FRÅGOR SOM UPPSTÅR I SAMBAND MED ETT EVENTUELLT TURKISKT MEDLEMSKAP

Turkiets anslutning kommer att utgöra en utmaning för både EU och Turkiet. Om den genomförs väl kan den medföra betydande möjligheter för båda parterna. Bedömningen av de frågor som uppstår i samband med ett eventuellt turkiskt medlemskap ger vid handen att de nödvändiga förberedelserna för anslutningen kommer att sträcka sig långt in i nästa årtionde. Under tiden kommer EU att utvecklas, och Turkiet torde komma att förändras ännu mer genomgripande. Gemenskapens regelverk kommer att utvecklas ytterligare för att svara mot behoven i ett EU med 27 eller fler medlemmar. I det sammanhanget kommer det även att finnas möjligheter att föregripa de utmaningar och möjligheter som Turkiets anslutning innebär.

På grundval av EU:s nuvarande politik och erfarenheter på olika områden har kommissionen fastställt följande huvudfrågor för vidare övervägande och analys under de kommande åren:

- Turkiets anslutning skulle avvika från tidigare utvidgningar på grund av de sammantagna verkningarna av Turkiets befolkning, storlek, geografiska läge samt ekonomiska, säkerhetsrelaterade och militära potential. Dessa faktorer gör att Turkiet kan bidra till regional och internationell stabilitet. Möjligheten till anslutning borde leda till att de bilaterala förbindelserna mellan Turkiet och dess grannländer förbättras i överensstämmelse med den försoningsprincip på vilken Europeiska unionen ytterst bygger. Förväntningarna när det gäller EU:s politik gentemot dessa regioner kommer också att stiga, med tanke på Turkiets befintliga politiska och ekonomiska band till grannländerna. Mycket kommer att bero på hur EU tacklar utmaningen att på medellång sikt bli en fullt utvecklad aktör på det utrikespolitiska området i regioner som traditionellt präglas av instabilitet och spänningar, däribland Mellanöstern och Kaukasus.

- I Turkiet pågår som bäst en process med genomgripande förändringar, bland annat en snabb utveckling av synsätt och tankemönster. Det ligger i allas intresse att den nuvarande omvandlingsprocessen fortsätter. Turkiet kan bli en viktig förebild som ett land med en till övervägande del muslimsk befolkning vilket håller fast vid de grundläggande principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen.
- De ekonomiska verkningarna av Turkiets EU-anslutning skulle bli positiva, men tämligen små på grund av dels den turkiska ekonomins relativt blygsamma omfattning, dels den grad av ekonomisk integration som redan uppnåtts före anslutningen. Mycket kommer att bero på den kommande ekonomiska utvecklingen i Turkiet. Inledandet av anslutningsförhandlingar skulle sannolikt understödja Turkiets fortsatta ansträngningar att uppnå makroekonomisk stabilitet och främja investeringar, tillväxt och social utveckling. Under dessa omständigheter kan Turkiets BNP förväntas växa snabbare än EU-genomsnittet.
- Anslutningen av Turkiet, som tillhör kategorin länder med lägre medelinkomst, skulle öka de regionala ekonomiska skillnaderna i det utvidgade EU på ungefär samma sätt som den senaste utvidgningen och skulle utgöra en stor utmaning för sammanhållningspolitiken. Turkiet skulle under en längre tid vara berättigat till ett omfattande stöd från strukturfonderna och Sammanhållningsfonden. En rad regioner i nuvarande medlemsstater som nu får strukturfondsstöd skulle kunna gå miste om rätten till stöd enligt nuvarande regler.
- Turkiets integration i den inre marknaden skulle medföra fördelar. Detta förutsätter emellertid inte bara att de nuvarande skyldigheterna inom ramen för tullunionen fullgörs utan också att mer övergripande reformer genomförs, såsom stärkande av företagsstyrning och ramlagstiftning, intensifiering av kampen mot korruption och en avsevärd förbättring av rättsväsendets sätt att fungera.
- I dagens EU finns över tre miljoner turkar, vilket gör dem till den överlägset största gruppen av lagligen bosatta tredjelandsmedborgare. Olika undersökningar ger varierande uppskattningar av den ytterligare invandring som kan väntas till följd av Turkiets anslutning. Långa övergångsperioder och en permanent skyddsklausul kan övervägas för att undvika allvarliga störningar på EU:s arbetsmarknad. Å andra sidan skulle befolkningsdynamiken i Turkiet kunna bidra till att motverka effekterna av den åldrande europeiska befolkningen. I detta avseende har EU också ett starkt intresse av att det görs reformer och investeringar på utbildningsområdet i Turkiet under det kommande årtiondet.
- Jordbruket är en av de viktigaste ekonomiska och sociala sektorerna i Turkiet och måste ägnas särskild uppmärksamhet. Turkiet skulle behöva göra fortlöpande ansträngningar för att utveckla landsbygden och förbättra den offentliga förvaltningens förmåga i syfte att skapa så gynnsamma förhållanden som möjligt för ett framgångsrikt deltagande i den gemensamma jordbrukspolitiken. Turkiet skulle behöva lång tid på sig för att göra en rad sektorer inom jordbruket mer konkurrenskraftiga, så att avsevärda inkomstförluster för de turkiska jordbrukarna skulle kunna undvikas. Inom ramen för den nuvarande jordbrukspolitiken skulle Turkiet ha rätt till ett betydande stöd. På det veterinära området skulle det, i syfte att undvika allvarliga problem vid anslutningen, krävas stora ansträngningar för att förbättra situationen avseende djurhälsa och kontroller vid östgränsen.

- Genom Turkiets anslutning skulle EU få tillgång till bättre rutter för sin energiförsörjning. Anslutningen skulle sannolikt förutsätta en utveckling av EU:s strategier för förvaltning av vattenresurser och tillhörande infrastruktur. Ett korrekt genomförande i Turkiet av övriga delar av EU:s politik på miljö-, transport-, energi- och konsumentskyddsområdena skulle också få betydande positiva konsekvenser för EU-medborgare på andra håll, eftersom politiken på dessa områden ibland har avsevärda gränsöverskridande effekter.
- Förvaltningen av EU:s långa nya yttre gräns skulle utgöra en viktig politisk utmaning och kräva avsevärda investeringar. Hanteringen av migrations- och asylfrågor och kampen mot organiserad brottslighet, terrorism, människohandel, narkotika och vapensmuggling skulle underlättas av ett närmare samarbete både före och efter anslutningen.
- Budgetkonsekvenserna av ett turkiskt EU-medlemskap kan inte till fullo bedömas förrän parametrarna för förhandlingarna med Turkiet om de finansiella aspekterna har fastställts i samband med budgetplanen för perioden från och med 2014. Arten och storleken av överföringarna till Turkiet skulle vara beroende av en rad föränderliga faktorer, såsom EU:s politik på olika områden, eventuella särskilda ordningar som överenskommit med Turkiet i samband med förhandlingarna samt de budgetbestämmelser som gäller vid den tidpunkten, särskilt det allmänna budgettaket. Det är dock uppenbart att budgetkonsekvenserna med den nuvarande politiken skulle bli betydande.
- På det institutionella planet skulle Turkiets anslutning, med utgångspunkt i konstitutionen för Europa, i väsentlig utsträckning påverka det antal platser i Europaparlamentet som innehas av de nuvarande medlemsstaterna, i synnerhet de medelstora och stora länderna. Turkiet röst skulle väga tungt i beslutsprocessen eftersom dess befolkningsandel skulle återspeglas i röstfördelningen i rådet. I kommissionen skulle verkningarna bli mindre på grund av den planerade minskningen av antalet kommissionsledamöter från och med 2014.

4. FÖRSTÄRKNING AV OCH STÖD TILL REFORMPROCESSEN I TURKIET

Generellt sett måste genomförandet av reformerna fortsätta med kraft. Särskilt totalförbudet mot tortyr bör genomföras med hjälp av målinriktade insatser på alla nivåer i det turkiska samhället i syfte att avskaffa den tortyr som fortfarande förekommer. Det är viktigt med en ytterligare utveckling av det civila samhället. Behovet av att befästa och bredda de politiska reformerna gäller också i fråga om normaliseringen och utvecklingen av situationen i den sydöstra delen av landet, bl.a. genom åtgärder för att förbättra situationen på det sociala och det ekonomiska området, initiativ för att underlätta återvändandet för fördrivna personer samt åtgärder för att se till att kurderna till fullo kommer i åtnjutande av alla fri- och rättigheter. Det behövs dessutom ytterligare insatser när det gäller de icke-muslimska trossamfundens särskilda problem och fackliga rättigheter.

I syfte att se till att den politiska reformprocessen är oåterkallelig och hållbar bör EU fortsätta att nära övervaka vilka framsteg som görs när det gäller de politiska reformerna. Detta bör ske på grundval av ett partnerskap för anslutning som innehåller prioriteringarna för reformprocessen. Kommissionen kommer på grundval av analysen i den återkommande rapporten att föreslå en översyn av partnerskapet

för anslutning under våren 2005. Därefter kommer det att göras en årlig allmän översyn av befästandet och breddandet av de politiska reformerna, varav den första kommer att företas i slutet av 2005. För detta ändamål kommer kommissionen att lägga fram en rapport för Europeiska rådet i december 2005. Hur snabbt reformerna genomförs blir avgörande för takten i förhandlingarna.

I enlighet med Fördraget om Europeiska unionen och konstitutionen för Europa kommer kommissionen att rekommendera att förhandlingarna avbryts vid allvarliga och återkommande överträdelser av principerna om frihet, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen, dvs. de principer som unionen bygger på. Rådet bör kunna fatta beslut om en sådan rekommendation med kvalificerad majoritet.

Den utökade politiska dialogen och den regelbundna övervakningen måste fortsätta efter inledandet av anslutningsförhandlingarna. Liksom tidigare kommer kommissionen att stödja denna dialog med sin fackkunskap. Dialogen på det ekonomiska området måste också fortsätta, med tydlig hänvisning till gemenskapens regelverk, särskilt de metoder för ekonomisk samordning som tillämpas inom EU.

EU bör med hjälp av de instrument som utarbetats under de senaste åren, t.ex. partnersamverkan, expertgranskning och TAIEX, fortsätta att bistå Turkiet i dess insatser för att uppnå den rättsliga och faktiska tillnärmning som är nödvändig. Turkiets strategi inför anslutningen bör förbättras och inriktas på de prioriteringar som anges i det reviderade partnerskapet för anslutning, vilket kommer att bygga på de återkommande rapporterna och en bedömning av de frågor som Turkiets eventuella anslutning ger upphov till. Det behövs konkreta initiativ för att åstadkomma en utveckling på det sociala och det ekonomiska området i de sydöstra delarna av landet och en betydande del av gemenskapens bistånd till Turkiet bör anslås till detta ändamål.

Fram till 2006 kommer EU:s ekonomiska och tekniska bistånd till Turkiets anslutningsförberedelser att fortsatt bygga på det instrument inför Turkiets anslutning som antogs av rådet i december 2001. Kommissionens har föreslagit rådet att inrätta ett nytt instrument för stöd inför anslutningen vilket Turkiet skulle komma att omfattas av från och med 2007 och vilket bygger på de nuvarande instrumenten inför anslutningen, dvs. Phare, Ispa och Sapard. I samband med nästa budgetplan kommer kommissionen att föreslå en ökning av anslagen till Turkiet.

5. RIKTLINJER FÖR ANSLUTNINGSFÖRHANDLINGARNA

Av den bedömning som sammanfattas ovan framgår det att både EU och Turkiet behöver lång tid på sig för att skapa förutsättningarna för en smidig integration av Turkiet i EU. Detta är nödvändigt både för att skydda sammanhållningen i unionen och säkerställa dess effektivitet och för att Turkiet inte skall behöva tillämpa en politik som inte passar för dess utvecklingsnivå.

Anslutningsförhandlingarna kommer att äga rum inom ramen för en regeringskonferens, där beslut måste fattas med enhällighet. Ramen för förhandlingarna måste återspegla de särskilda utmaningar som hänger samman med Turkiets anslutning. Det exakta innehållet i riktlinjerna för förhandlingarna kommer

att fastställas så snart beslutet om att inleda förhandlingarna har fattats och de kommer att bygga på de breda riktlinjer som anges nedan.

Omedelbart efter det formella inledandet av anslutningsförhandlingarna kommer kommissionen att genomföra en omfattande genomgång av gemenskapens regelverk i syfte att förklara detta och få preliminära indikationer om vilka frågeställningar som kan komma att aktualiseras under förhandlingarna. Förhandlingarna kommer att bli komplicerade och präglas av de svårigheter som Turkiet har med tillämpningen av gemenskapens regelverk samt av behovet av bestämmelser för att underlätta en smidig integration av Turkiet i EU. Turkiets tillämpning av den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken utgör två exempel på detta. Bestämmelserna om fri rörlighet för personer är ett tredje. Det är sannolikt att det precis som vid tidigare utvidgningar kommer att behövas omfattande särskilda ordningar och, på vissa områden, långa övergångsperioder. På området fri rörlighet för personer kan permanenta skyddsåtgärder komma att övervägas. Kommissionen kommer att finslipa sin analys under förhandlingarnas gång innan den lägger fram en konkret plan beträffande var och en av dessa frågor.

Förhandlingarna kommer att delas upp på ett antal kapitel, som vart och ett täcker ett visst politikområde. Kommissionen kommer att rekommendera rådet att inleda förhandlingar om ett visst kapitel så snart den anser att Turkiet är tillräckligt väl förberett för det. När det gäller vissa kapitel med en ekonomisk dimension bör förekomsten av en fungerande marknadsekonomi utgöra förutsättning för att förhandlingar skall kunna inledas.

Innan förhandlingarna om ett visst kapitel inleds måste det först ha fastställts vilka resultat som skall ha uppnåtts för att förhandlingarna om det skall kunna preliminärt avslutas eller, i tillämpliga fall, för att de skall kunna inledas. Dessa resultat kan avse anpassning av lagstiftningen och uppvisandet av tillfredsställande resultat när det gäller genomförandet. Dessutom bör de gällande rättsliga skyldigheterna enligt associeringsavtalet och tullunionen, särskilt de som avspeglar gemenskapens regelverk, vara uppfyllda innan förhandlingar kan inledas om de berörda kapitlen.

Förhandlingstakten avgörs inte bara av hur väl Turkiet lyckas i tillnärmningen till EU. Till detta kommer att även EU måste förbereda sig eftersom, såsom framhölls av Europeiska rådet i juni 1993, unionens förmåga att ta emot nya medlemmar samtidigt som den behåller bärkraften i den europeiska integrationen också är en viktig faktor i både unionens och kandidatländernas allmänna intresse. Den analys som gjorts hittills när det gäller Turkiets anslutning tyder inte på att det skulle behövas några större anpassningar av de politikområden som sammanhänger med den inre marknaden. Förhandlingarna kommer som vanligt att grunda sig på gemenskapens gällande regelverk. Det kan emellertid ändå bli nödvändigt med anpassningar till gemenskapens regelverk före anslutningen. Hur som helst måste EU fastställa sin budgetplan för perioden från och med 2014 innan det är möjligt att avgöra vilka budgetkonsekvenser vissa kapitel kommer att få. Det kan komma att bli nödvändigt med ordningar som tar hänsyn till Turkiets särskilda situation. EU kommer dessutom att behöva överväga sätt att stärka sin politik på viktiga områden, t.ex. yttre gränser och utrikespolitik, som identifieras i bedömningen av de frågor som Turkiets eventuella anslutning ger upphov till.

Det är främst genom ett kraftfullt fortsatt genomförande av reformer som Turkiet kan säkra ett framgångsrikt fullföljande av hela anslutningsprocessen. Förhandlingarna

och utsikterna till en anslutning bör bidra till att det genomförs ytterligare politiska, sociala, kulturella och ekonomiska reformer i Turkiet. Slutresultatet måste godkännas av Europaparlamentet, EU:s medlemsstater och Turkiet.

6. FÖRSTÄRKNING AV DIALOGEN MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH TURKIET

Det finns ett tydligt behov av en förstärkning av dialogen om en rad olika frågor rörande förbindelserna mellan EU och Turkiet. Flera viktiga frågor utan direkt EU-anknytning måste behandlas. Ett antal forum bör inrättas inom vilka medborgare i EU:s medlemsstater och i Turkiet kan träffas och där problem och synpunkter kan diskuteras i en rättfram och öppen anda. Detta omfattar en dialog om kulturella skillnader, religion, migrationsfrågor, frågor rörande minoriteters rättigheter samt terrorism. Det civila samhället bör spela den största rollen i denna dialog som bör underlättas av EU. Kommissionen kommer att lägga fram förslag om hur denna dialog skall stödjas i framtiden.

7. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Mot denna bakgrund drar kommissionen följande slutsatser och lämnar följande rekommendationer:

- (1) Turkiet har gjort betydande framsteg i den politiska reformprocessen, särskilt genom de långtgående ändringar av konstitutionen och lagstiftningen som under de senaste åren antagits i enlighet med de prioriteringar som fastställs i partnerskapet för anslutning. Lagen om sammanslutningar, den nya strafflagen och lagen om appellationsdomstolar på mellannivå har emellertid ännu inte trätt i kraft. Dessutom har straffprocesslagen, lagstiftningen om inrättandet av en kriminalpolis och lagen om verkställighet av straff och andra påföljder ännu inte antagits.
- (2) Turkiet gör betydande ansträngningar för att se till dessa reformer genomförs korrekt. Trots detta behöver lagstiftningen och genomförandeåtgärderna ytterligare befästas och breddas. Detta gäller särskilt med avseende på totalförbudet mot tortyr och misshandel och genomförandet av de bestämmelser som avser yttrande- och religionsfrihet, kvinnors rättigheter och Internationella arbetsorganisationens (ILO) normer, inbegripet fackliga rättigheter och minoriteters rättigheter.
- (3) Med hänsyn till de samlade framsteg som gjorts i reformprocessen och under förutsättning att Turkiet antar respektive sätter i kraft den lagstiftning som nämns i punkt 1, anser kommissionen att Turkiet i tillräcklig utsträckning uppfyller de politiska kriterierna och rekommenderar att förhandlingar inleds. Det kommer att behöva bekräftas under en längre tid att reformprocessen är oåterkallelig och att reformerna verkligen genomdrivs, särskilt när det gäller de grundläggande friheterna.
- (4) Man bör använda en strategi som bygger på tre hörnstenar. Den första hörnstenen avser samarbete för att stärka och stödja reformprocessen i Turkiet, särskilt när det gäller uppfyllandet av de politiska Köpenhamnskriterierna. I syfte att säkerställa en hållbar och oåterkallelig

process bör EU fortsätta att nära övervaka vilka framsteg som görs beträffande de politiska reformerna. Detta kommer att ske på grundval av ett reviderat partnerskap för anslutning som innehåller prioriteringarna för ytterligare reformer. En årlig allmän översyn av de framsteg som gjorts när det gäller reformerna kommer att företas från och med slutet av 2005. För detta ändamål kommer kommissionen att lägga fram en rapport för Europeiska rådet i december 2005. Hur snabbt reformerna genomförs blir avgörande för takten i förhandlingarna.

- (5) I enlighet med Fördraget om Europeiska unionen och konstitutionen för Europa kommer kommissionen att rekommendera att förhandlingarna avbryts vid allvarliga och återkommande överträdelser av principerna om frihet, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen, dvs. de principer som unionen bygger på. Rådet föreslås kunna fatta beslut om en sådan rekommendation med kvalificerad majoritet.
- (6) Den andra hörnstenen avser de särskilda formerna för anslutningsförhandlingarna med Turkiet. Anslutningsförhandlingarna kommer att äga rum inom ramen för en regeringskonferens där beslut måste fattas med enhällighet och med fullständigt deltagande av alla EU:s medlemsstater. Förhandlingarna kommer att bli komplicerade. För varje förhandlingskapitel bör rådet fastställa vilka resultat som skall ha uppnåtts för att förhandlingarna om kapitlet skall kunna preliminärt avslutas eller, i tillämpliga fall, inledas. Dessa resultat kan bland annat gälla anpassning av lagstiftningen och uppvisande av tillfredställande resultat när det gäller genomförandet av gemenskapens regelverk. Gällande rättsliga skyldigheter med anknytning till gemenskapens regelverk måste vara uppfyllda innan förhandlingar kan inledas om de berörda kapitlen. Det kan komma att krävas långa övergångsperioder. På vissa områden, t.ex. strukturpolitik och jordbruk, kan det dessutom behövas särskilda ordningar, och när det gäller fri rörlighet för arbetstagare kan permanenta skyddsåtgärder övervägas. Turkiets anslutning kommer att få betydande ekonomiska och institutionella verkningar. EU måste fastställa sin budgetplan för perioden från och med 2014 innan förhandlingarna kan avslutas. Dessutom skall kommissionen under förhandlingarnas gång övervaka unionens förmåga att ta emot nya medlemmar och fördjupa integrationen med beaktande till fullo av fördragets mål när det gäller gemensamma politikområden och solidaritet.
- (7) Den tredje hörnstenen avser en kraftigt förstärkt politisk och kulturell dialog som för samman folken i EU:s medlemsstater och i Turkiet. Det civila samhället bör spela den största rollen i denna dialog, som bör underlättas av EU. Kommissionen kommer att lägga fram förslag om hur denna dialog skall stödjas i framtiden.
- (8) Kommissionen är övertygad om att förhandlingsprocessen kommer att bli avgörande för utformningen av fortsatta reformer i Turkiet. Denna process är till sin natur sådan att det inte på förhand är möjligt att avgöra vilket slutresultat den kommer att ge. Oavsett vilket resultat förhandlingarna och den därpå följande ratificeringsprocessen leder till måste förbindelserna mellan EU och Turkiet vara sådana att det säkerställs att Turkiet förblir fast förankrat i de europeiska strukturerna. Turkiets anslutning måste förberedas

grundligt i syfte att möjliggöra en smidig integration som ytterligare förhöjer de resultat som uppnåtts under femtio år av europeisk integration.

Annex: Conclusions of the Regular Report on Turkey

When the European Council of December 1999 decided that Turkey is a candidate for accession, Turkey was considered to have the basic features of a democratic system while at the same time displaying serious shortcomings in terms of human rights and protection of minorities. In 2002, the Commission noted in its Regular Report that the decision on the candidate status of Turkey had encouraged the country to make noticeable progress with the adoption of a series of fundamental, but still limited, reforms. At that time, it was clear that most of those measures had yet to be implemented and that many other issues required to meet the Copenhagen political criteria had yet to be addressed. On that basis, the European Council decided in December 2002 to re-examine Turkey's fulfilment of the political criteria at the end of 2004.

Political reforms, in line with the priorities in the Accession Partnership, have been introduced by means of a series of constitutional and legislative changes adopted over a period of three years (2001-2004). There have been two major constitutional reforms in 2001 and 2004 and eight legislative packages were adopted by Parliament between February 2002 and July 2004. New codes have been adopted, including a Civil Code and a Penal Code. Numerous other laws, regulations, decrees and circulars outlining the application of these reforms were issued. The government undertook major steps to achieve better implementation of the reforms. The Reform Monitoring Group, a body set up under the chairmanship of the deputy Prime Minister responsible for Human Rights, was established to supervise the reforms across the board and to solve practical problems. Significant progress took place also on the ground; however, the implementation of reforms remains uneven.

On civil-military relations, the government has increasingly asserted its control over the military. In order to enhance budgetary transparency the Court of Auditors was granted permission to audit military and defence expenditures. Extra-budgetary funds have been included in the general budget, allowing for full parliamentary control. In August 2004, for the first time a civilian was appointed Secretary General of the National Security Council. The process of fully aligning civil-military relations with EU practice is underway; nevertheless, the armed forces in Turkey continue to exercise influence through a series of informal mechanisms.

The independence and efficiency of the judiciary were strengthened, State Security Courts were abolished and some of their competencies were transferred to the newly-created Serious Felony Courts. The legislation to establish Intermediate Courts of Appeal was recently adopted, but the draft new Code of Criminal Procedure, the draft Laws on the Establishment of the Judicial Police and on the Execution of Punishments still await adoption.

Since 1 January 2004, Turkey has been a member of the Council of Europe's Group of States Against Corruption (GRECO). A number of anti-corruption measures have been adopted, in particular by establishing ethical rules for public servants. However, despite these legislative developments, corruption remains a serious problem in almost all areas of the economy and public affairs.

Concerning the general framework for the respect of human rights and the exercise of fundamental freedoms, Turkey has acceded to most relevant international and European conventions and the principle of the supremacy of these international human rights conventions over domestic law was enshrined in the Constitution. Since 2002 Turkey has increased its efforts to execute decisions of the European Court of Human Rights. Higher

judicial bodies such as the Court of Cassation have issued a number of judgments interpreting the reforms in accordance with the standards of the European Court, including in cases related to the use of the Kurdish language, torture and freedom of expression. Retrials have taken place, leading to a number of acquittals. Leyla Zana and her former colleagues, who were released from prison in June 2004, are to face a further retrial, following a decision by the Court of Cassation.

The death penalty was abolished in all circumstances according to Protocol No 13 to the European Convention on Human Rights, which Turkey signed in January 2004. Remaining references to the death penalty in existing legislation were removed. Further efforts have been made to strengthen the fight against torture and ill-treatment, including provisions in the new Penal Code. Pre-trial detention procedures have been aligned with European standards, although detainees are not always made aware of their rights by law enforcement officers. The authorities have adopted a zero tolerance policy towards torture and a number of perpetrators of torture have been punished. Torture is no longer systematic, but numerous cases of ill-treatment including torture still continue to occur and further efforts will be required to eradicate such practices.

As regards freedom of expression, the situation has improved significantly, but several problems remain. The situation of individuals sentenced for non-violent expression of opinion is now being addressed and several persons sentenced under the old provisions were either acquitted or released. Constitutional amendments and a new press law have increased press freedoms. The new law abrogates sanctions such as the closure of publications, the halting of distribution and the confiscation of printing machines. However, in a number of cases journalists and other citizens expressing non-violent opinion continue to be prosecuted. The new Penal Code provides only limited progress as regards freedom of expression.

If adopted, the new Law on Associations, initially passed in July 2004 and then vetoed by the President, will be significant in terms of reducing the possibility of state interference in the activities of associations and will contribute towards the strengthening of civil society. Despite measures taken to ease restrictions on demonstrations, there are still reports of the use of disproportionate force against demonstrators.

Although freedom of religious belief is guaranteed by the Constitution, and freedom to worship is largely unhampered, non-Muslim religious communities continue to experience difficulties connected with legal personality, property rights, training of clergy, schools and internal management. Appropriate legislation could remedy these difficulties. Alevi are still not recognised as a Muslim minority.

As regards economic and social rights, the principle of gender equality has been strengthened in the Civil Code and the Constitution. Under the new Penal Code, perpetrators of “honour killings” should be sentenced to life imprisonment, virginity tests will be prohibited without a court order and sexual assault in marriage will qualify as a criminal offence. The situation of women is still unsatisfactory; discrimination and violence against women, including “honour killings”, remain a major problem. Children’s rights were strengthened, but child labour remains an issue of serious concern. Trade union rights still fall short of ILO standards.

As far as the protection of minorities and the exercise of cultural rights are concerned, the Constitution was amended to lift the ban on the use of Kurdish and other languages. Several Kurdish language schools recently opened in the Southeast of Turkey. Broadcasting in Kurdish and other languages and dialects is now permitted and broadcasts have started, although on a restricted scale. There has been greater tolerance for the expression of Kurdish

culture in its different forms. The measures adopted in the area of cultural rights represent only a starting point. There are still considerable restrictions, in particular in the area of broadcasting and education in minority languages.

The state of emergency, which had been in force for 15 years in some provinces of the Southeast, was completely lifted in 2002. Provisions used to restrict pre-trial detention rights under emergency rule were amended. Turkey began a dialogue with a number of international organisations, including the Commission, on the question of internally displaced persons. A Law on Compensation of Losses Resulting from Terrorist Acts was approved. Although work is underway to define a more systematic approach towards the region, no integrated strategy with a view to reducing regional disparities and addressing the economic, social and cultural needs of the local population has yet been adopted. The return of internally displaced persons in the Southeast has been limited and hampered by the village guard system and by a lack of material support. Future measures should address specifically the recommendations of the UN Secretary General's Special Representative for Displaced Persons.

In conclusion, Turkey has achieved significant legislative progress in many areas, through further reform packages, constitutional changes and the adoption of a new Penal Code, and in particular in those identified as priorities in last year's report and in the Accession Partnership. Important progress was made in the implementation of political reforms, but these need to be further consolidated and broadened. This applies to the strengthening and full implementation of provisions related to the respect of fundamental freedoms and protection of human rights, including women's rights, trade union rights, minority rights and problems faced by non-Muslim religious communities. Civilian control over the military needs to be asserted, and law enforcement and judicial practice aligned with the spirit of the reforms. The fight against corruption should be pursued. The policy of zero tolerance towards torture should be reinforced through determined efforts at all levels of the Turkish state. The normalisation of the situation in the Southeast should be pursued through the return of displaced persons, a strategy for socio-economic development and the establishment of conditions for the full enjoyment of rights and freedoms by the Kurds.

The changes to the Turkish political and legal system over the past years are part of a longer process and it will take time before the spirit of the reforms is fully reflected in the attitudes of executive and judicial bodies, at all levels and throughout the country. A steady determination will be required in order to tackle outstanding challenges and overcome bureaucratic hurdles. Political reform will continue to be closely monitored.

As regards the enhanced political dialogue, relations with Greece developed positively. A series of bilateral agreements were signed and several confidence building measures adopted. A process of exploratory talks has continued. On Cyprus, over the last year Turkey has supported and continues to support the efforts of the UN Secretary General to achieve a comprehensive settlement of the Cyprus problem. The European Council of June 2004 invited Turkey to conclude negotiations with the Commission on behalf of the Community and its 25 Member States on the adaptation of the Ankara Agreement to take account of the accession of the new Member States. The Commission expects a positive reply to the draft protocol on the necessary adaptations transmitted to Turkey in July 2004.

Turkey has made further considerable progress towards being a functioning market economy, in particular by reducing its macroeconomic imbalances. Turkey should also be able to cope with competitive pressure and market forces within the Union, provided that it firmly maintains its stabilisation policy and takes further decisive steps towards structural reforms.

Economic stability and predictability have been substantially improved since the 2001 economic crisis. Previously high inflation has come down to historic lows, political interference has been reduced and the institutional and regulatory framework has been brought closer to international standards. Thus, an important change towards a stable and rule-based economy has taken place. Key economic vulnerabilities, such as financial sector imbalances, have been tackled. Financial sector supervision has been strengthened. As a result, the shock resilience of the Turkish economy has significantly increased. Important progress has been achieved in increasing the transparency and efficiency of public administration, including public finances. Furthermore, important steps have been taken in facilitating the inflow of FDI and in improving the legal framework for privatisation.

In order to transform the current positive dynamics into sustained growth and stability, it is of crucial importance to continue the ongoing reform process. Maintaining a stability-oriented economic policy is a key element in this respect. In particular, fiscal imbalances have to be reduced and the disinflation process has to be maintained. The business climate would be improved by streamlining administrative procedures and strengthening the rule of law. Improving the efficiency of the commercial judiciary is of particular importance in this context. The banking sector's surveillance and prudential rules should continue to be aligned with international standards. The privatisation of state-owned banks and enterprises should be accelerated. Sufficient public and private investment and devoting particular attention to education are important to increase the competitiveness and the growth potential of the economy. The inflow of foreign direct investment has to be encouraged by removing remaining barriers.

Turkey's alignment has progressed in many areas but remains at an early stage for most chapters. Further work is required in all areas, new legislation should not move away from the *acquis*, and discrimination against non-Turkish service providers, or products should be discontinued. Administrative capacity needs to be reinforced. Moreover no Member State should be excluded from the mutual benefits deriving from the alignment with the *acquis*.

On the *free movement of goods*, overall transposition of the *acquis* is advancing steadily, but is not complete, while implementation remains uneven. There has been progress in the area of horizontal and procedural measures, and sector specific legislation, in particular in new approach areas, where substantial progress has taken place concerning conformity assessment and market surveillance. The public procurement Law still contains discrepancies with the *acquis*. Turkey should speed up the efforts to remove technical barriers to trade, and to increase compliance with the Decision 1/95 of the Association Council establishing the Customs Union, and to take the necessary steps to implement free circulation of products in the non-harmonised areas.

No progress has taken place concerning the *free movement of persons*, and overall legislative alignment is still at a very early stage. The administrative capacity needs thorough upgrading. Concerning the *freedom to provide services*, some progress could be recorded for financial services, except for insurance, but no development took place in the area of non-financial services. Market access restrictions are in place in particular in the area of non-financial services. In the field of professional services, no progress has been made since the previous Report. The alignment with the *acquis* on personal data protection needs to be achieved. An authority dealing with personal data protection should be established and the independence of the existing financial services supervisory authorities should be safeguarded. Limitations for foreigners should also be lifted. Alignment remains limited with the *acquis* on the *free movement of capital*. The priority should be the adoption of anti-money laundering

provisions, and the removal of restrictions to investment by foreigners. Improvements in this area would contribute to facilitate inflow of foreign direct investment.

In the area of *company law*, the alignment with the *acquis* remains very limited. However, important efforts have been undertaken to fight piracy with regards protection of intellectual and industrial property rights, but insufficient administrative capacity prevents remains a constraint. Concerning *competition policy*, the alignment with the *acquis* on anti-trust legislation is significant and progress continues in a satisfactory manner. On the contrary, alignment with state aid *acquis* is very limited, in spite of its inclusion in the Customs Union. The adoption of the state aid Law and the establishment of the state aid monitoring authority are crucial issues. Further efforts are also necessary to prepare an acceptable restructuring programme for the steel sector.

Little progress can be recorded since the previous Report in the area of *agriculture*, and overall alignment with the *acquis* remains limited. Progress has taken place concerning in particular veterinary, phytosanitary and food, but transposition and administrative capacity are still insufficient to ensure effective implementation. Rural development, eradication of animal diseases and upgrading of the Administrations concerned should be regarded as priorities. Progress has been very limited concerning *fisheries*. It is necessary to increase the efforts concerning resources management, as well as to reinforce the inspection and control capacities.

Some progress could be recorded in all *transport* modes, excepted air transport, but overall alignment remains limited and all modes present problematic issues. Concerning in particular maritime transport, the detention rate remains much higher than the EU average, and Turkey remains in the black list of the secretariat of the Paris Memorandum of Understanding on Port State controls. Cypriot vessels or vessels having landed in Cyprus are still not allowed in Turkish ports. Transposition of the *acquis* should take place in parallel with adherence to international agreements. The staff and capacity of the Ministry of Transport needs to be strengthened substantially.

As regards *taxation*, there has been limited progress in the area of *indirect taxation*, while no progress could be reported on direct taxation, or administrative co-operation. Overall, the Turkish fiscal regime remains partly aligned with the *acquis*, and important efforts remain necessary on all areas under this chapter. Alignment is necessary in particular concerning VAT, the scope of exemptions and applied rates. With regards to indirect taxation, excise duties should not penalise imported products. Also, administrative capacity requires a substantial strengthening, in particular to improve tax collection.

No progress can be recorded concerning *economic and monetary union* since the previous Report, and the overall level of alignment is limited. The most important issues to be addressed are the independence of the central bank and the remaining possibilities of privileged access to the financial sector to finance the budget.

In the area of *statistics*, there has been steady progress, but the alignment remains still limited. Therefore substantial efforts are still needed concerning statistical development. To this end, the new Statistical Law should be given priority. On *social policy and employment*, progress has been made since the last report, in particular as concerns health and safety at work. Nevertheless, the main problematic areas remain gender equality, labour law, anti discrimination, and social dialogue. Enforcement and full implementation of the legislation also appear as major challenges.

Turkey has made some progress in the *energy* chapter, while the degree of alignment remains limited and uneven across the different areas covered by the *acquis*. Effective implementation of the *acquis* requires a reinforcement of the administrative capacity. Sector restructuring including privatisation and the elimination of price distortions should continue.

In the area of *industrial policy*, there is a large alignment with the EC principles of *industrial policy*. Turkey has adopted an industrial strategy, but privatisation and restructuring are not progressing as planned. Steel sector and state owned banks in particular needs to be restructured. Despite progress in the framework legislation, foreign direct investment remains low. Concerning *small and medium sided enterprises*, access to finance has improved, and the Turkish policy is broadly in line with the EU enterprise policy. Nevertheless, further efforts remain necessary to improve SMEs' access to finance, and the business environment. In particular, a more effective treatment of the commercial court cases should be ensured. The definition of SME used by Turkey is not in line with the relevant Commission recommendations.

Some progress has been made in the area of *science and research*. The framework for co-operation is established, and representatives of Turkey participate as observers in the Committees preparing the 6th Framework Programme. To achieve full and effective participation to the Framework Programme requires that Turkey further upgrades its research-related administrative capacity. Similarly, some progress has been achieved concerning *education and training*, especially concerning the enrolment of girls in less favoured regions. The participation of Turkey to the EC programmes is satisfactory, but the investment remains below the EU average. Reforms and reinforcement of the training and education policies and institutions should continue, including the role of the High Education Board (YÖK), and the links between the labour market and the education should be improved.

In the *telecommunications* sector, fixed telephony services has been fully liberalised in 2004, and competition in internet services market has increased. There is overall a certain level of alignment with the *acquis*, but since the previous Report, very limited further progress has been made. Further efforts are in particular necessary to complete the legal framework and effectively implement the rules, including an adequate empowerment of the Telecom Authority, and to ensure an adequate level of competition in all telecommunication services.

Turkey's alignment with the *acquis* in *culture and audiovisual policy* remains limited, but some progress has been made through adoption of the regulation concerning radio and television broadcasts in languages and dialects used traditionally by Turkish citizens. The regulation has started to be implemented and broadcasts in Kurdish and other languages have started on national and regional basis. However, the conditions attached the regulation are still restrictive and substantial efforts continue to be necessary to achieve alignment with the *acquis*.

The *acquis* concerning *regional policy* is relevant for the implementation of Structural and Cohesion Funds. Very limited development has been made and the overall level of alignment with the *acquis* is limited. Substantial efforts would therefore be necessary to make appropriate use of the EU's structural instruments. Necessary institutions need to be created and administrative capacity to be reinforced.

Some progress has taken place concerning the *environment*, and the administrative capacity has been reinforced. However, the overall transposition of the environment *acquis* remains low. Administrative capacity needs further reinforcement and improved co-ordination among the administrations involved. The most intense efforts are needed for horizontal legislation,

air and water quality, waste management, nature protection, industrial pollution and risk management.

In the area of *consumers and health protection*, efforts to align with the *acquis* have continued, in particular concerning market surveillance. Overall alignment is uneven throughout the different components of consumers protection, and is more advanced concerning non-safety related measures. The efforts to ensure an effective transposition and implementation of the *acquis* on product liability and to improve administrative capacity should be pursued.

Turkey has continued to make efforts to align with the *acquis* in the area of *justice and home affairs*. Nevertheless, progress is required in important areas such as the reform of the judiciary and the fight against corruption. Co-operation both at national level among all relevant administrative bodies and with the EU should be improved on issues such as illegal migration and trafficking, including through the negotiation of a readmission agreement. The geographic limitation to the Geneva Convention on refugees should be lifted and co-operation among the relevant institutions should be improved.

Concerning the *acquis* in the area of *customs union*, there has been some progress since the previous Regular Report, the administrative capacity has been further strengthened and the overall level alignment is high, with exceptions in specific areas. The alignment of non-customs provisions applied in free zones continues to diverge from the *acquis* and need to be corrected. The overall level of alignment concerning *external relations* is already high, and some further progress has taken place. The adoption of most of the EC Generalised System of Preferences in particular is a welcome development. Certain discrepancies with the *acquis* still exist, concerning special regimes under the GSP, and other derive from the difficulties met in the negotiations with certain third Countries. Turkey is encouraged to continue its efforts in this area. As regards, *common foreign and security policy*, Turkey's foreign policy continues to be broadly in line with that of the EU, though less so when Turkey's neighbouring countries are concerned. Turkey's track record could be improved by ensuring a higher alignment with EU positions in international fora, and by ensuring the applicability of the sanctions or restrictive measures agreed.

Some progress can be reported since last year's Report regarding *financial control*. In particular, the adoption of the Public Financial Management and Control Law constitutes a significant step but the law will only be entirely implemented as from 2008. Turkey should further reinforce its administration and the capacity to protect the financial interests of the EC. In addition, significant progress has taken place concerning national budget formulation and execution, in the area of *financial and budgetary provisions*. However, there has been no improvement in the application of provisions on own resources. Further efforts are therefore necessary concerning the adoption of the necessary legislation and its implementation.

Implementation of legislation formally aligned with the *acquis* continues to be insufficient. Administrative capacity in most areas needs to be strengthened to ensure that the *acquis* is implemented and enforced effectively. In some cases, administrative reform should entail the establishment of new structures, for example in the field of state aid and regional development. Where regulatory bodies have been set up, they should be adequately empowered to perform their tasks, including adequate staffing and resources, and to ensure that their decisions are enforced. To this end, their autonomy should be safeguarded. Improved co-operation between the Commission and the Turkish administration in areas such as conformity assessment should be extended to other areas.